

בעיות מדידה בחשבונאות

מרצה: רוי"ח יעל גירסי, ארז רוזנברג

מתרגלות: בשמת זוהר, שירי לסטני

סמסטר א' תש"ע

מועד א'

מועד הבחינה:	יום שלישי 9.2.2010, שעה 09:00
משך הבחינה:	שלוש וחצי שעות
מס' עמודים:	8 עמודים
חומר עזר:	מחשב כיס בלבד.

נא לענות על כל שאלה במחברת נפרדת.

בהצלחה!

H-92

הוראות חשובות לצורך סריקת מחברת הבחינה:

- נא להמנע מכתובה בעט ירוק או בעפרון.
- נא לא לכתוב בתחום השוליים.

בתום הבחינה על התלמיד להקפיד ולמסור למשגיחה באופן אישי את גיליון ומחברות הבחינה, ולהמתין עד אשר תסמן המשגיחה את המסירה

כל הזכויות שמורות © מבלי לפגוע באמור לעיל, אין להעתיק, לצלם, להקליט, לשדר, לאחסן במאגר מידע, בכל דרך שהיא, בין מכונית ובין אלקטרונית או בכל דרך אחרת כל חלק שהוא מטופס הבחינה.

שאלה מספר 1 (37 נקודות):

1. חברת "דולצ'ה" בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברת תכשיטים העוסקת בייצור ובמכירת תכשיטים בחנויות ברחבי הארץ. החברה הוקמה ביום 1.1.2004. במועד הקמתה רכשה החברה 10 מצלמות אבטחה, המשמשות באבטחת חנויות החברה. עלות רכישת מצלמה בודדת הסתכמה ל- 3,000,000 ש"ח. ליום 1.1.2004 מתכוונת החברה להשתמש במצלמות על פני כל יתרת אורך חייהן הכלכלי, הנאמדת ב- 30 שנים. לאותו מועד מעריכה החברה כי לא קיים ערך שייר למצלמות בתום תקופה זו. עד ליום 1.7.2008 לא חל שינוי באומדן אורך החיים הכלכליים של המצלמות, באומדן אורך החיים השימושיים של כל המצלמות ובאומדן ערך השייר בתום התקופה הנזכרת לעיל.
2. ביום 1.7.2008 התקשרה החברה בהסכם שאינו ניתן לביטול עם חברת "גבאנה" בע"מ (להלן - "חברת גבאנה") לפיו תחכיר החברה מצלמת אבטחה לחברת גבאנה, לתקופה של 20 שנים החל מאותו מועד, תמורת דמי חכירה שנתיים לא צמודים בסך של 400,000 ש"ח. דמי החכירה כאמור ישולמו מדי שנה החל מיום 30.6.2009. בתום תקופת החכירה קיימת לחברת גבאנה אופציה לרכישת המצלמה תמורת סכום של 1,100,000 ש"ח.
3. במסגרת עסקת החכירה התהוו לכל אחד מהצדדים (החברה וחברת גבאנה) בנפרד עלויות משפטיות ישירות בגובה של 320,000 ש"ח. כל אחד מהצדדים אינו מודע לעלויות המשפטיות בהן נשא הצד השני להסכם. העלויות המשפטיות שולמו בנפרד במועד ההתקשרות בהסכם החכירה על ידי כל אחד מהצדדים.
4. ליום 1.7.2008 נאמד ערך השייר של המצלמה לתום תקופת החכירה ב- 1,000,000 ש"ח. חברת גבאנה התחייבה להשיב בתום תקופת החכירה עד 60% מערך השייר האמור של המצלמה, במידה שתבחר באותו מועד שלא לממש את האופציה לרכישת המצלמה, כמפורט בסעיף 2 לעיל. בהתאם, במידה שערכה של המצלמה בתום תקופת החכירה יפחת מסכום של 400,000 ש"ח, תידרש חברת גבאנה להשיב לחברה את המצלמה באותו מועד בתוספת תשלום במזומן בגובה של 600,000 ש"ח. במקרים אחרים שבהם ערכה של המצלמה בתום תקופת החכירה יפחת מסכום של 1,000,000 ש"ח (אך יעלה או ישתווה לסכום של 400,000 ש"ח), תידרש חברת גבאנה להשיב לחברה את המצלמה באותו מועד בתוספת תשלום במזומן בערך מצרפי של 1,000,000 ש"ח.
5. ליום 1.7.2008 שווייה ההוגן של המצלמה הינו 3,554,069 ש"ח.
6. שיעור הריבית הגלום בעסקת החכירה אינו ידוע לחברת גבאנה. ליום 1.7.2008 שיעור הריבית התוספתי של חברת גבאנה הינו 12%. שיעור הריבית התוספתי של חברת גבאנה ידוע לחברה.
7. החל מיום 1.7.2008 בכוונת חברת גבאנה להשתמש במצלמת האבטחה עד לתום תקופת החכירה. בכל התקופות עד ליום 31.12.2009 לא חל שינוי בכוונות חברת גבאנה לגבי תקופת השימוש במצלמה האמורה.
8. עקב מצוקה תזרימית אליה נקלעה חברת גבאנה, מעריכה החברה ליום 31.12.2009 כי חברת גבאנה תעמוד בתשלום 80% בלבד מיתרת תשלומי החכירה (לרבות 80% בלבד מהתשלום בתום תקופת החכירה בגין הבטחת ערך השייר של המצלמה, במידה שחברת גבאנה תבחר שלא לממש את האופציה לרכישת המצלמה). בכל מקרה, מעריכה החברה לאותו מועד, כי במידה שחברת גבאנה תבחר שלא לממש את האופציה לרכישת המצלמה, תשיב חברת גבאנה לחברה את המצלמה עצמה בתום תקופת החכירה. ליום 31.12.2009 ערך השייר של המצלמה לתום תקופת החכירה נאמד ב- 400,000 ש"ח.
9. ליום 31.12.2008 יתרת אורך החיים הכלכליים של כל אחת ממצלמות האבטחה נאמדת ב- 32 שנים, ללא ערך שייר בתום תקופה זו. השווי ההוגן של כל אחת ממצלמות האבטחה של החברה ליום 31.12.2008 הינו 4,000,000 ש"ח.

10. ביום 31.12.2008 התקשרה החברה בהסכם למכירת שלוש מצלמות אבטחה לחברת "סטיב" בע"מ (להלן - "חברת סטיב") תמורת סכום של 5,000,000 ש"ח למצלמה, אשר התקבל באותו מועד. באותו מועד התקשרה החברה בהסכם נוסף עם חברת סטיב לחכירה בחזרה של שלוש המצלמות האמורות לתקופה של 5 שנים החל מאותו מועד, בתמורה לדמי חכירה שנתיים לא צמודים, המשולמים בתום כל שנה החל מיום 31.12.2009. דמי החכירה שישולמו בשנה הראשונה עומדים על 100,000 ש"ח למצלמה. בכל שנה יגדלו דמי החכירה למצלמה ב-20,000 ש"ח ביחס לשנה שקדמה לה. הסכם החכירה האמור אינו ניתן לביטול בהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי 17, חכירות, מסווג הסכם חכירה זה כחכירה תפעולית. בכל התקופות עד ליום 31.12.2010 בכוונת החברה להשתמש בשלוש מצלמות אלה עד לתום תקופת החכירה.

נתונים נוספים:

11. כל החברות מטפלות בפריטי רכוש קבוע לפי מודל העלות.
12. כל החברות מפחיתות רכוש קבוע לפי שיטת הקו הישר.
13. הוצאות/הכנסות ריבית, נמדדות לפי שיטת הריבית האפקטיבית, גם בגין תקופות הקצרות משנה.
14. חכירה מסווגת כחכירה מימונית במידה שמתקיימת לפחות אחת מהדוגמאות המפורטות בתקן חשבונאות בינלאומי 17, חכירות, למצבים שבהם מסווגת חכירה כאמור.
15. למעט אם נאמר מפורשות אחרת, לא חלו שינויים באומדנים במהלך התקופות האמורות.
16. כל החברות עורכות את דוחותיהן הכספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS).

גדרש:

1. קבע/י את סיווג הסכם החכירה בין חברת דולצ'ה בע"מ לבין חברת גבאנה בע"מ מנקודת הראות של כל אחת מהחברות (נמק/י את תשובתך).
2. בגין הסכם החכירה בין חברת דולצ'ה בע"מ לבין חברת גבאנה בע"מ - הצג/י את כל פקודות היומן כפי שיירשמו בספרי חברת דולצ'ה בע"מ בכל אחת מהשנים 2008 ו-2009 ואת כל היתרות המאזניות בספריה לימים 31.12.2008 ו-31.12.2009 (פרט/י את חישוביך).
3. בגין הסכם החכירה בין חברת דולצ'ה בע"מ לבין חברת גבאנה בע"מ - הצג/י את כל פקודות היומן כפי שיירשמו בספרי חברת גבאנה בע"מ בכל אחת מהשנים 2008 ו-2009 ואת כל היתרות המאזניות בספריה לימים 31.12.2008 ו-31.12.2009 (פרט/י את חישוביך).
4. בגין הסכמי המכירה והחכירה בין חברת דולצ'ה בע"מ לבין חברת סטיב בע"מ - הצג/י את כל פקודות היומן כפי שיירשמו בספרי חברת דולצ'ה בע"מ בכל אחת מהשנים 2008, 2009 ו-2010 ואת כל היתרות המאזניות בספריה לימים 31.12.2008, 31.12.2009 ו-31.12.2010 (פרט/י את חישוביך).

הערה

לצורך הצגת היתרות המאזניות יש להפריד בין יתרות לזמן קצר לבין יתרות לזמן ארוך.

שאלה מספר 2 (38 נקודות):

השקעות בנכסים פיננסיים:

1. חברת "הראל" בע"מ (להלן - החברה) עוסקת בהפקת תוכניות ריאליטי. להלן חלק ממרכיבי תיק ההשקעות בניירות ערך בו מחזיקה החברה למועדים השונים.

השקעה באגרות חוב שהונפקו על ידי חברת "ליהיא" בע"מ (להלן - חברת ליהיא):

2. ביום 1 בינואר 2008 רכשה החברה 150,000 אגרות חוב סחירות של חברת ליהיא בנות 2 ש"ח ערך נקוב כל אחת, אשר הונפקו באותו מועד, בתמורה ל- 275,000 ש"ח. אגרות החוב אינן צמודות, תיפרענה ביום 31 בדצמבר 2011 (להלן - מועד הפירעון) ונושאות ריבית שנתית נקובה בשיעור של 4%, המשולמת מדי שנה החל מיום 31 בדצמבר 2008 ועד וכולל מועד הפירעון. לחברה כוונה ויכולת להחזיק את אגרות החוב שהונפקו על ידי חברת ליהיא עד למועד הפירעון. במסגרת הרכישה התהוו לחברה עלויות עסקה ישירות בסך של 10,000 ש"ח, אשר שולמו במזומן באותו מועד.

3. ביום 1 בינואר 2009 מכרה החברה במפתיע השקעות אחרות שנרכשו על ידה בעבר, אשר סווגו לקטגוריית השקעות המוחזקות לפדיון. ההשקעות האמורות, נמכרו לטובת מימון תשלומי שכר וספקים. לאותו מועד, ההשקעות שנמכרו היו יותר מסכום בלתי משמעותי ביחס לסך ההשקעות שסווגו לקטגוריה זו.

4. ביום 1 בינואר 2010 ביטל במפתיע לקוח עיקרי של חברת ליהיא הסכם מכירה משמעותי ביותר שנחתם עימו בעבר. בעקבות האירוע נקלעה ליהיא לחוסר וודאות וקשיים פיננסיים משמעותיים. עקב כך, ביצעה החברה הערכה של תזרימי המזומנים שצפויים להתקבל מאגרות החוב והגיעה למסקנה כי כל תשלומי הריבית צפויים להתקבל במלואם ובמועדם, אך רק 90% מהערך הנקוב של אגרות החוב צפויים להתקבל במועד הפירעון. ליום 31 בדצמבר 2010, בשל השגת לקוחות חדשים, הצליחה חברת ליהיא לצאת מהקשיים אליהם נקלעה. עקב כך, מעריכה החברה לאותו מועד כי צפויה קבלת מלוא הערך הנקוב של אגרות החוב במועד הפירעון.

5. להלן נתונים לגבי השווי הוגן של אגרות החוב שהונפקו על ידי חברת ליהיא למועדים שונים:

תאריך	שווי הוגן (בש"ח)
1.1.2009	300,000
31.12.2009	310,000
1.1.2010	250,000
31.12.2010	298,000

השקעה באגרות חוב שהונפקו על ידי חברת "שירה" בע"מ (להלן - חברת שירה):

6. ביום 1 בינואר 2009 רכשה החברה 50,000 אגרות חוב סחירות של חברת שירה בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת, אשר הונפקו באותו מועד, בתמורה ל- 45,000 ש"ח. אגרות החוב אינן צמודות, תיפרענה ביום 31 בדצמבר 2011 ונושאות ריבית שנתית נקובה בשיעור של 5%, המשולמת מדי שנה החל מיום 31 בדצמבר 2009 ועד וכולל 31 בדצמבר 2011. אגרות החוב נרכשו במטרה להפיק רווחים ממכירתן בטווח הקצר. במסגרת הרכישה התהוו לחברה עלויות עסקה ישירות בסך של 2,000 ש"ח, אשר שולמו במזומן באותו מועד.

7. ביום 31 בדצמבר 2009 בחנה מחדש החברה את מטרות השקעתה באגרות החוב שהונפקו על ידי חברת שירה. בהתאם, החליטה החברה לעדכן את מטרות השקעתה ולהחזיק בכל אגרות החוב שהונפקו על ידי חברת שירה עד למועד פדיון. לאותו מועד

קיימת לחברה כוונה ויכולת להחזיק את אגרות החוב שהונפקו על ידי חברת שירה עד למועד פדיון. שינוי מטרת החברה לא נבע משינויים שאירעו בחרת שירה או באגרות החוב שהנפיקה, אלא משינויים אסטרטגיים בחברת הראל עצמה.

8. ביום 31 בדצמבר 2010, מיד לאחר קבלת הקופון השנתי, מכרה החברה בבורסה את אגרות החוב שהונפקו על ידי חברת שירה בתמורה לשוויין ההוגן לאותו מועד.

9. להלן נתונים לגבי השווי הוגן של אגרות החוב של חברת שירה למועדים שונים (לאחר תשלום הקופון השנתי):

מועד . .	שווי הוגן (בש"ח)
31.12.2009	47,000
31.12.2010	49,000

עלויות אשראי:

1. התמורה אשר התקבלה בידי החברה עבור מכירת אגרות החוב שהונפקו על ידי חברת שירה הושקעה במועד קבלתה, בבניית שני בתים, לשימוש עצמי, בעלי מפרט ייחודי מאוד, אשר ייבנו לצורך שתי תוכניות הריאליטי "הפח הגדול" ו"הנחשק" אותן מפיקה החברה. 65% מהתמורה הושקעה בבניית בית "הפח הגדול" והיתרה הושקעה בבניית בית "הנחשק". באותו מועד החלה חברה בביצוע פעילויות הנדרשות לשם הכנת הקמת הנכסים. בניית כל אחד מהבתים צפויה להיערך שנה וחצי.

2. ביום 1 בינואר 2011 הגישה החברה בקשה לקבלת מענק ממשרד התקשורת בסכום של 2,000 ש"ח בגין הקמת שני הבתים. המענק התקבל במלואו ביום 1 ביוני 2011. ייחוס המענק מבוצע לפי אותם שיעורי ההשקעה בנכסים השונים כפי שפורטו בסעיף 1 לעיל. בהתאם למדיניות החשבונאית שנבחרה על ידי החברה וכמתאפשר לפי תקן חשבונאות בינלאומי מספר 20 (IAS 20), העוסק בטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים, לצורכי הצגה מאזנית, מענקים ממשלתיים אינם מנוכחים מהעלות הפנקסנית של הנכס בגינו התקבלו, אלא מוצגים כהכנסה נדחית.

3. ביום 1 ביולי 2011 קיבלה החברה מענק השתתפות בסך 5,000 ש"ח מחברת "ששת" בע"מ, לטובת בניית בית "הפח הגדול".

4. החל מיום 1 בינואר 2011 ועד ליום 31 בדצמבר 2012 קיימת לחברה יתרת אשראי ספקים לא צמודה הנובעת מעסקת רכישת מלאי בסכום של 8,000 ש"ח (לא כולל ריבית), הנושאת ריבית שנתית בשיעור של 10%, המשולמת מדי שנה החל מיום 31 בדצמבר 2011. שיעור הריבית האמור משקף את שיעור ריבית המקובל בשוק לעסקאות דומות.

5. ביום 1 ביולי 2011 נטלה החברה הלוואה שקלית בסכום של 40,000 ש"ח הנושאת ריבית שנתית בשיעור של 8%, המשולמת מדי חצי שנה החל מיום 31 בדצמבר 2011 ועומדת לפירעון ביום 30 ביוני 2015.

6. ביום 1 בפברואר 2012 נטלה החברה הלוואה דולרית בסך של \$2,000 לצורך מימון הקמת בית "הפח הגדול". ההלוואה נושאת ריבית שנתית בשיעור של 6% ועומדת לפירעון ביום 31 בינואר 2015. מבדיקות שערכה החברה עם הבנק טרם לקיחת ההלוואה, שיעור הריבית השנתית השורר בשוק להלוואה שקלית לא צמודה ברמת סיכון דומה ובעלת תקופת פירעון דומה ליום 1 בפברואר 2012 הנו 5%.

7. במהלך השנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2011 ו- 31 בדצמבר 2012 לא היו ברשות החברה נכסים נוספים בתהליך הקמה.

8. החברה השלימה את הקמת המבנים, כמתוכנן, ביום 30 ביוני 2012. החל ממועד זה מופחתים הנכסים לפי שיטת הקו הישר על פני תקופה של שנתיים (אורך חיים שימושי), ללא ערך שייר בתום תקופה זו.

נתונים נוספים:

1. להלן נתונים לגבי שערי החליפין דולר/שקל למועדים שונים:

שער חליפין (ש"ח ל- 1 דולר)	מועד
3.5	1.2.2012
3.65	30.6.2012
3.8	31.12.2012
3.55	ממוצע 1.2-30.6.2012
3.7	ממוצע 1.7-31.12.2012

2. הוצאות/הכנסות ריבית, נמדדות לפי שיטת הריבית האפקטיבית. בגין תקופות קצרות משנה, ניתן לחשב הוצאות/הכנסות ריבית לפי חלק יחסי (ריבית פשוטה לפי קו ישר).
3. החברה מפרסמת דוחות כספיים שנתיים בלבד.
4. החברה עורכת את דוחותיה הכספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS).

נדרש:

1. הצג/י את כל פקודות היומן ואת כל הסעיפים המאזניים הרלוונטיים בספרי חברת "הראל" בע"מ לשנים 2008, 2009 ו- 2010 בגין השקעתה באגרות החוב של חברת "ליהיא" בע"מ. פרטי חישוביך.
2. הצג/י את כל פקודות היומן ואת כל הסעיפים המאזניים הרלוונטיים בספרי חברת "הראל" בע"מ לשנים 2009 ו- 2010 בגין השקעתה באגרות החוב של חברת "שירה" בע"מ. פרטי חישוביך.
3. חשבי/י בנפרד את סכום עלויות האשראי שיהוונו לבית "הפח הגדול" ולבית "הנחשק" ושיזקפו לדוח רווח והפסד בכל אחת מהשנים 2011 ו-2012 והצג/י את היתרות המאזניות של נכסים אלו בספרי חברת "הראל" בע"מ לימים 31 בדצמבר 2011 ו-31 בדצמבר 2012. פרטי חישוביך.

הערות:

1. לצורך הצגת היתרות המאזניות אין צורך להפריד בין יתרות לזמן קצר לבין יתרות לזמן ארוך.
2. לגבי ההשקעה באגרות החוב שהונפקו על ידי חברת ליהיא בע"מ, יש להפריד ברישום פקודות היומן בין הכנסות ריבית לבין ההכרה בירידת ערך.

שאלה מספר 3 (25 נקודות):

א. (5 נקודות)

ביישום כללי החשבונאות המקובלים לטיפול החשבונאי בעבודות לפי חוזי ביצוע, ובפרט תקן חשבונאות בינלאומי 11, חוזי הקמה (IAS 11), נעשה שימוש רב באומדנים והערכות. הסבר/י מהי השפעת האומדנים והשינוי בהם מתקופה לתקופה בכל אחד מהמקרים הבאים:

1. תנאי ההכרה בהכנסה שנקבעו ב- IAS 11 מתקיימים
2. תנאי אחד או יותר מתנאי ההכרה בהכנסה שנקבעו ב- IAS 11 אינם מתקיימים

ב. (5 נקודות)

בדרך כלל, בעקבות מכירה של מוצרים/סחורות, החברה המוכרת מתחייבת לספק אחריות סטנדרטית לתקופה מסוימת. פרט/י מהן כלל ההשלכות החשבונאיות בגין מחויבות זו על דוחותיה הכספיים (מאזן ודוח רווח והפסד) של החברה המוכרת. בתשובתך התייחס/י לכל אחד מהמקרים הבאים:

1. עסקת המכירה הינה בתחולתו של תקן חשבונאות בינלאומי מספר 18, הכנסות (IAS 18)
2. עסקת המכירה הינה בתחולתו של תקן חשבונאות בינלאומי מספר 11, חוזי הקמה (IAS 11)

ג. (5 נקודות)

חברה א' הינה חברה קבלנית שהחלה בהקמת שכונת וילות למכירה. שכונת הוילות מוקמת על בסיס מפרט שאושר על ידי הרשות המקומית ואינו ניתן לשינוי. הוילות שנכללות בפרויקט הינן זהות מבחינת חזותן החיצונית. מלבד הקמת הוילות, כולל הפרויקט גינה ציבורית ומתקני ספורט משותפים (הכוללים בריכה וחדר כושר) לשירות הדיירים. בהקשר לדוחות הכספיים של חברה א' ענה/י על השאלות הבאות:

1. מהי מדיניות ההכרה בהכנסה שמיישמת חברה א' בקשר לפרויקט הוילות? פרט/י את תשובתך (בהנחה כי החברה מדווחת לפי IFRS)
2. הסבר/י כיצד יחושב הרווח שיוכר בגין כל יחידת וילה שנמכרה? (בהנחה כי החברה מדווחת לפי IFRS)
3. אילו היתה החברה מדווחת לפי תקינה ישראלית - הסבר/י כיצד היתה משתנה תשובתך לשאלות 1 ו-2 לעיל

ד. (5 נקודות)

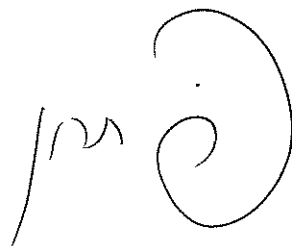
חברה א' התקשרה בהסכם לחכירת קרקע ממנהל מקרקעי ישראל, לתקופה של 49 שנים עם אופציה להאריך את תקופת החכירה ל- 49 שנים נוספות. חברה א', שמדווחת לפי IFRS, שוקלת את אופן הטיפול החשבונאי בזכויות החכירה.

1. פרט/י כיצד תסווג חכירת הקרקע ממנהל מקרקעי ישראל בספרי חברה א'?
2. בהתייחס לכל חלופה שציגת - מהי השפעת אופציית ההארכה על הטיפול החשבונאי בהסכם החכירה בספרי חברה א'?

ה. (5 נקודות)

חברה א' (להלן - החברה) עוסקת בייצור ובמכירת ציוד תקשורת. עסקאות המכירה של החברה מטופלות במסגרת תקן חשבונאות בינלאומי מספר 18, הכנסות (IAS 18). ביום 25.9.2008 התקשרה החברה בהסכם עם לקוח לפיו תמכור החברה ללקוח ציוד תקשורת וכן תספק שירותי הדרכה על הציוד האמור לעובדי הלקוח. עוד נקבע במסגרת ההסכם, כי המחיר בגין ציוד התקשורת הינו 120 ש"ח והמחיר בגין שירותי ההדרכה הינו 30 ש"ח. המחיר שנקבע בהסכם לציוד התקשורת ישולם לחברה עם מסירתו ללקוח והוא אינו ניתן להחזר. המחיר שנקבע בהסכם בעבור שירותי ההדרכה ישולם לחברה עם סיום ההדרכה. השווי ההוגן של ציוד התקשורת ושל שירותי ההדרכה הינו 100 ש"ח ו- 50 ש"ח, בהתאמה. ביום 31.12.2008 מסרה החברה את ציוד התקשורת ללקוח וכן העבירה לו את הבעלות על הציוד האמור. ביום 3.1.2009 החלה החברה במתן שירותי ההדרכה. ביום 10.1.2009 השלימה החברה את ההדרכה לעובדי הלקוח. הדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2008 פורסמו ביום 31.3.2009. פרט/י מהן כלל ההשלכות החשבונאיות של העסקה האמורה על דוחותיה הכספיים של החברה ליום 31.12.2008 (מאזן ודוח רווח והפסד). בתשובתך התייחס/י לכל אחד מהמקרים הבאים:

1. הלקוח יכול להתחיל ולהשתמש בציוד התקשורת גם ללא קבלת שירותי ההדרכה.
2. בשל מורכבות ההפעלה של ציוד התקשורת, שירותי ההדרכה הינם הכרחיים על מנת שהלקוח יוכל להתחיל ולהשתמש בציוד האמור.

אוניברסיטת תל-אביב

בעיות מדידה בחשבונאות

מרצים: רו"ח יעל ג'רסי, רו"ח ארז רוזנברג

מתרגלות: בשמת זוהר, שירי לסטני

פתרון בחינה סופית - סמסטר א', תש"ע, מועד א'

פתרון שאלה מספר 1 - חבירות

סיווג עסקת החכירה בספרי חברת דולצ'ה ובספרי חברת גנאנה

תקופת החכירה של המצלמות היא למשך החלק העיקרי של אורך החיים הכלכליים של אותן מצלמות (20/25.5). בנוסף, מנקודת ראות המחכיר, הערך הנוכחי של תשלומי החכירה המינימליים מסתכם לסכום המהווה באופן מהותי את מלוא השווי ההוגן של הנכס המוחכר ($3,800,710/3,554,069 = 106.9\%$). אי לכך תסווג חכירת המצלמות כחכירה מימונית, הן מנקודת ראות הנוכח והן מנקודת ראות החוכר. לגבי הכללת אופציית הרכישה - לחוכר קיימת אופציה לרכישת המצלמות במחיר שאינו צפוי להיות נמוך מספיק מהשווי ההוגן במועד בו ניתן לממש את האופציה. מחיר האופציה גבוה מערך השייר של המצלמות, המהווה שווי הוגן של אותן מצלמות בתום תקופת החכירה. כיוון שכך, במועד ההתקשרות בחכירה, לא קיימת ודאות ברמה סבירה כי האופציה תמומש. משמע, הזכות הקניינית המתייחסת לנכס החוכר אינה צפויה לעבור לידי החוכר בתום תקופת החכירה. בשל כך, מחיר האופציה לא ילקח בחשבון בחישוב הערך הנוכחי של דמי החכירה המינימליים.

טיפול בספרי חברת דולצ'ה (מחכיר)

$$P.V. = 3,874,069$$

$$\left. \begin{array}{l} PMT = 400,000 \\ N = 20 \\ P.V. = 3,874,069 \\ F.V. = 1,000,000 \end{array} \right\} R = 8.85\%$$

תקופה	יתרת פתיחה PMT	הכנסות ריבית	השקעה נטו בחכירה	יתרת סגירה
1/7/2008 - 30/6/2009	3,874,069	342,872	57,128	3,816,941
1/7/2009 - 30/6/2010	3,816,941	337,816	62,184	3,754,757
1/7/2010 - 30/6/2011	3,754,757	332,312	67,688	3,687,070
1/7/2011 - 30/6/2012	3,687,070	326,322	73,678	3,613,391
1/7/2012 - 30/6/2013	3,613,391	319,801	80,199	3,533,192
1/7/2013 - 30/6/2014	3,533,192	312,703	87,297	3,445,895
1/7/2014 - 30/6/2015	3,445,895	304,977	95,023	3,350,872
1/7/2015 - 30/6/2016	3,350,872	296,567	103,433	3,247,439
1/7/2016 - 30/6/2017	3,247,439	287,413	112,587	3,134,852
1/7/2017 - 30/6/2018	3,134,852	277,448	122,552	3,012,300
1/7/2018 - 30/6/2019	3,012,300	266,602	133,398	2,878,902
1/7/2019 - 30/6/2020	2,878,902	254,795	145,205	2,733,697
1/7/2020 - 30/6/2021	2,733,697	241,944	158,056	2,575,641
1/7/2021 - 30/6/2022	2,575,641	227,956	172,044	2,403,597
1/7/2022 - 30/6/2023	2,403,597	212,729	187,271	2,216,326
1/7/2023 - 30/6/2024	2,216,326	196,155	203,845	2,012,480
1/7/2024 - 30/6/2025	2,012,480	178,113	221,887	1,790,594
1/7/2025 - 30/6/2026	1,790,594	158,475	241,525	1,549,069
1/7/2026 - 30/6/2027	1,549,069	137,099	262,901	1,286,168
1/7/2027 - 30/6/2028	1,286,168	113,832	286,168	1,000,000
	8,000,000	5,125,931	2,874,069	

שנת 2008	ח' 1.7.2008	חייבים (השקעה ברוטו בחכירה)	9,000,000	$400,000 \cdot 20 + 1,000,000 =$
	ז'	מצלמת אבטחה	2,550,000	$3,000,000 \cdot 25.5/30 =$
	ז'	רווח הון	1,004,069	
	ז'	ריבית שט"מ	5,125,931	
	ז'	מוזמן	320,000	
31.12.2008	ח' 31.12.2008	ריבית שט"מ	167,802	$3,874,069 \cdot [(1 + 8.85\%)^{40.5} - 1] =$
	ז'	הכנסות ריבית	167,802	

יתרות מאזניות ליום 31.12.2008 (בש"ח):

רבות שוטף	חייבים לזמן ארוך	סח"ב
400,000	8,600,000	9,000,000
175,070	4,783,059	4,958,129
224,930	3,816,941	4,041,871

שנת 2009:					
30.6.2009	ח' ז'	מזומן	400,000	400,000	
			חייבים (השקעה ברוטו בחכירה)	400,000	
	ח' ז'	ריבית שט"מ	175,070	175,070	
			הכנסות ריבית		
31.12.2009	ח' ז'	ריבית שט"מ	165,328	165,328	
			הכנסות ריבית		
	ח' ז'	הפסד מירידת ערך	779,792		$(3,816,941 + 165,328) - 3,202,477 =$
	ח' ז'	ריבית שט"מ	860,208		
		חייבים (תשקעה ברוטו בחכירה)		1,640,000	$(400,000 - 320,000) \cdot 19 + 600,000 \cdot 20\% =$

יתרות מאזניות ליום 31.12.2009 (בש"ח):

סה"כ	חייבים לזמן ארוך	רכוש שוטף	
6,960,000	6,640,000	320,000	השקעה ברוטו בחכירה
3,757,523	3,618,810	138,713	בניכוי - ריבית שטי"מ
3,202,477	3,021,190	181,287	השקעה נטו בחכירה

טיפול בספרי חברת זבאנה (חוכר)

חישוב שיעור הריבית האפקטיבית (מביא בחשבון עלויות ראשוניות ישירות)

$$\left. \begin{array}{l} PMT = 400,000 \\ R = 12\% \\ N = 20 \\ F.V. = 600,000 \end{array} \right\} PV = 3,049,978$$

Refc = 12%

תקופה	יתרת פתיחה	PMT	הוצאות מימון	התחייבות בגין חכירה	יתרת סגירה
1/7/2008 - 30/6/2009	3,049,978	400,000	365,997	34,003	3,015,975
1/7/2009 - 30/6/2010	3,015,975	400,000	361,917	38,083	2,977,892
1/7/2010 - 30/6/2011	2,977,892	400,000	357,347	42,653	2,935,239
1/7/2011 - 30/6/2012	2,935,239	400,000	352,229	47,771	2,887,467
1/7/2012 - 30/6/2013	2,887,467	400,000	346,496	53,504	2,833,964
1/7/2013 - 30/6/2014	2,833,964	400,000	340,076	59,924	2,774,039
1/7/2014 - 30/6/2015	2,774,039	400,000	332,885	67,115	2,706,924
1/7/2015 - 30/6/2016	2,706,924	400,000	324,831	75,169	2,631,755
1/7/2016 - 30/6/2017	2,631,755	400,000	315,811	84,189	2,547,565
1/7/2017 - 30/6/2018	2,547,565	400,000	305,708	94,292	2,453,273
1/7/2018 - 30/6/2019	2,453,273	400,000	294,393	105,607	2,347,666
1/7/2019 - 30/6/2020	2,347,666	400,000	281,720	118,280	2,229,386
1/7/2020 - 30/6/2021	2,229,386	400,000	267,526	132,474	2,096,912
1/7/2021 - 30/6/2022	2,096,912	400,000	251,629	148,371	1,948,542
1/7/2022 - 30/6/2023	1,948,542	400,000	233,825	166,175	1,782,367
1/7/2023 - 30/6/2024	1,782,367	400,000	213,884	186,116	1,596,251
1/7/2024 - 30/6/2025	1,596,251	400,000	191,550	208,450	1,387,801
1/7/2025 - 30/6/2026	1,387,801	400,000	166,536	233,464	1,154,337
1/7/2026 - 30/6/2027	1,154,337	400,000	138,520	261,480	892,857
1/7/2027 - 30/6/2028	892,857	400,000	107,143	292,857	600,000
		8,000,000	5,550,022	2,449,978	

שנת 2008	ח'	מצלמת אבטחה	3,369,978	3,049,978 + 320,000 =
1.7.2008	ז'	התחייבות בגין חכירה מימונית	3,049,978	
	ז'	מזומן	320,000	
31.12.2008	ח'	הוצאות מימון	177,815	$3,049,978 \cdot \{(1+12\%)^{0.5} - 1\} =$
	ז'	התחייבות בגין חכירה מימונית/ריבית לשלם	177,815	
	ח'	הוצאות פחת	69,249	$(3,369,978 - 600,000) / 20 \cdot 0.5 =$
	ז'	פחת שנצבר	69,249	

יתרות מאזניות ליום 31.12.2008 (בש"ח):

נכס - מצלמת אבטחה	3,369,978
פחת שנצבר	69,249
עלות מופחתת	3,300,728

התחייבויות שוטפות	התחייבויות לזמן ארוך	סה"כ
211,818	3,015,975	3,227,793

אוניברסיטת תל-אביב,
בעיות מדידה בחשבונאות

שנת 2009:				
30.6.2009	ח'	התחייבות בגין חכירה מימונית	211,818	
	ח'	הוצאות מימון	188,182	
	ז'	מזומן	400,000	
31.12.2009	ח'	הוצאות מימון	175,833	$3,015,975 \cdot \{(1+12\%)^{0.5} - 1\} =$
	ז'	התחייבות בגין חכירה מימונית/ריבית לשלם	175,833	
	ח'	הוצאות פחת	138,499	$(3,369,978 - 600,000) / 20 =$
	ז'	פחת שנצבר	138,499	

יתרות מאזניות ליום 31.12.2009 (בש"ח):

נכס- מצלמת אבטחה	3,369,978
פחת שנצבר	207,748
עלות מופחתת	<u>3,162,229</u>

<u>התחייבויות שוטפות</u>	<u>התחייבויות לזמן ארוך</u>	<u>סה"כ</u>
התחייבות בגין חכירה מימונית	2,977,892	3,191,808
213,916		

טיפול בעסקת המכירה וחכירה מחדש בספרי חברת דולצ'ה

140,000

חישוב ממוצע דמי החכירה השנתיים למזלמה

טיפול בספרי חברת דולצ'ה (חוכר)

שנת 2008

31.12.2008

$5,000,000 \cdot 3 =$	15,000,000	מזומן	ח'
$3,000,000 \cdot 3 \cdot 25/30 =$	7,500,000	מצלמות אבטחה	ז'
$(5,000,000 - 4,000,000) \cdot 3 =$	3,000,000	רווח נדחה	ז'
$(4,000,000 - 3,000,000 \cdot 25/30) \cdot 3 =$	4,500,000	רווח הון	ז'

יתרות מאזניות ליום 31.12.2008 (בש"ח):

<u>סה"כ</u>	<u>התחייבויות לזמן ארוך</u>	<u>התחייבויות שוטפות</u>	
<u>3,000,000</u>	<u>2,400,000</u>	<u>600,000</u>	רווח נדחה

שנת 2009

31.12.2009

$140,000 \cdot 3 =$	420,000	הוצאות בגין חכירה תפעולית	ח'
$100,000 \cdot 3 =$	300,000	מזומן	ז'
	120,000	זכאים בגין חכירה תפעולית	ז'

$3,000,000/5 =$	600,000	רווח נדחה	ח'
	600,000	הכנסות אחרות	ז'

יתרות מאזניות ליום 31.12.2009 (בש"ח):

<u>סה"כ</u>	<u>התחייבויות לזמן ארוך</u>	<u>התחייבויות שוטפות</u>	
<u>2,400,000</u>	<u>1,800,000</u>	<u>600,000</u>	רווח נדחה
<u>120,000</u>	<u>120,000</u>	<u>-</u>	זכאים בגין חכירה תפעולית
<u>2,520,000</u>	<u>1,920,000</u>	<u>600,000</u>	סה"כ

שנת 2010

31.12.2010

$140,000 \cdot 3 =$	420,000	הוצאות בגין חכירה תפעולית	ח'
$120,000 \cdot 3 =$	360,000	מזומן	ז'
	60,000	זכאים בגין חכירה תפעולית	ז'

$3,000,000/5 =$	600,000	רווח נדחה	ח'
	600,000	הכנסות אחרות	ז'

יתרות מאזניות ליום 31.12.2010 (בש"ח):

<u>סה"כ</u>	<u>התחייבויות לזמן ארוך</u>	<u>התחייבויות שוטפות</u>	
<u>1,800,000</u>	<u>1,200,000</u>	<u>600,000</u>	רווח נדחה
<u>180,000</u>	<u>180,000</u>	<u>-</u>	זכאים בגין חכירה תפעולית
<u>1,980,000</u>	<u>1,380,000</u>	<u>600,000</u>	סה"כ

פתרון שאלה 2 - מכשירים פיננסיים והיוון עלויות אשראי

מכשירים פיננסיים

השקעה באג"ח ליהיא

PMT = 12,000
N = 4
P.V. = 285,000
F.V. = 300,000

Refc =

5.424%

לוח סילוקי בנק האג"ח:

תקופה	יתרת פתיחה	תקבול	הכנסות ריבית
1.1.2008-31.12.2008	285,000	12,000	15,458
1.1.2009-31.12.2009	288,458	12,000	15,646
1.1.2010-31.12.2010	292,104	12,000	15,844
1.1.2011-31.12.2011	295,948	12,000	16,052

תקופה	יתרת פתיחה	תקבול	הכנסות ריבית
1.1.2008-31.12.2008	285,000	12,000	15,458
1.1.2009-31.12.2009	288,458	12,000	15,646
1.1.2010-31.12.2010	292,104	12,000	15,844
1.1.2011-31.12.2011	295,948	12,000	16,052

פקודות היומן לשנת 2008:

כילול עלויות עסקה

285,000

1.1.2008	ח'	השקעה באג"ח - HTM	285,000
	ז'	מזומן	
31.12.2008	ח'	מזומן	12,000
	ח'	השקעה באג"ח - HTM	3,458
	ז'	הכנסות ריבית	

15,458

יתרת מאזינת ליום 31.12.2008:

בש"ח	השקעה באג"ח HTM
288,458	

פקודות היומן לשנת 2009:

288,458

11,542

15,646

6,354

1.1.2009	ח'	השקעה באג"ח - AFS	288,458
	ז'	השקעה באג"ח - HTM	
	ח'	השקעה באג"ח - AFS	11,542
	ז'	קרן הון	
31.12.2009	ח'	מזומן	12,000
	ח'	השקעה באג"ח - AFS	3,646
	ז'	הכנסות ריבית	
	ח'	השקעה באג"ח - AFS	6,354
	ז'	קרן הון	

יתרת מאזינת ליום 31.12.2009:

בש"ח	השקעה באג"ח	קרן הון (בזכות)
310,000		
17,896		

פקודות היומן לשנת 2010:

17,896	קרן הון	ח'	1.1.2010
42,104	הפסד מירידת ערך	ח'	
60,000	השקעה באג"ח - AFS	ז'	

$PMT = 12,000$
 $N = 2$
 $P.V. = 250,000$
 $F.V = 270,000$

Refc =

8.634%

לוח סילוקין חדש בנין האג"ח לאחר ירידת הערך:

תקופה	יתרת פתיחה	תקבול	רביית	הפחתת נכיון	יתרת סגירה
1.1.2010-31.12.2010	250,000	12,000	21,586	9,586	259,586
1.1.2011-31.12.2011	259,586	12,000	22,414	10,414	270,000
31.12.2010	ח'	מוזמן	12,000		
ח'	השקעה באג"ח - AFS	9,586			
ז'	הכנסות ריבית		21,586		
ח'	השקעה באג"ח - AFS	38,414			
ז'	הפסד מירידת ערך		36,362		
ז'	קרן הון		2,052		

יתרת מאוזנית ליום 31.12.2010:

בש"ח	השקעה באג"ח
298,000	קרן הון (לכונת)
2,052	

השקעה באג"ח שירה

פקודות היומן לשנת 2009:

45,000	השקעה באג"ח FVTPL	ח'	1.1.2009
45,000	מוזמן	ז'	
2,000	הוצאות אחרות	ח'	
2,000	מוזמן	ז'	

הערך:

התקבל גם פתרון לפיו עלויות העסקה נזקפו לסעיף "רווח (הפסד) משערוך לשווי הוגן של נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד"

2,000	השקעה באג"ח FVTPL	ח'	31.12.2009
2,000	רווח משערוך נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך P&L	ז'	
50,000 * 5% =	מוזמן	ח'	
2,500	הכנסות ריבית	ז'	

הערך:

התקבל גם פתרון לפיו הכנסות הריבית הוכרו, לפי שיטת הריבית האפקטיבית, בסעיף "הכנסות ריבית" ויתרת השערוך נזקפה לסעיף "רווח (הפסד) משערוך לשווי הוגן של נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד"

יתרת מאוזנית ליום 31.12.2009:

47,000	השקעה באג"ח FVTPL
--------	-------------------

פקודות היומן לשנת 2010:

49,000 - 47,000 =	השקעה באג"ח FVTPL	ח'	31.12.2010
2,000	רווח משערוך נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך P&L	ז'	
2,500	מוזמן	ח'	
2,500	הכנסות ריבית	ז'	
49,000	מוזמן	ח'	
49,000	השקעה באג"ח FVTPL	ז'	

יתרת מאוזנית ליום 31.12.2010:

0	השקעה באג"ח FVTPL
---	-------------------

היוון עלויות אשראי (IAS 23(R)

תקופת היוון עלויות האשראי מתחילה ביום 1 ביטאר 2011, הואיל ומתקיימים כל התנאים המפורטים להלן:
(א) הושקעו עלויות בנכס;
(ב) נרמזו עלויות אשראי; וגם,
(ג) נעשו פעילויות הדרושות להכנת הנכס לשימוש המיועד.

שנת 2011

(1) ממוצע השקעות, נטו בגין הקמת "הפח הגדול" בשנת 2011

תאריך	סכום שהושקע	תקופה	השקעה ממוצעת
31.12.2010	31,850	1	31,850
סה"כ	31,850		31,850

בניכוי אשראי ספציפי ומענק ממשלתי:

1.6.2011	1,300	0.58	758
1.7.2011	5,000	1/2	2,500
			3,258

השקעה ממוצעת לצורך היוון אשראי שאינו ספציפי:

			28,592
--	--	--	--------

(2) ממוצע השקעות, נטו בגין הקמת "הנחשק" בשנת 2011

תאריך	סכום שהושקע	תקופה	השקעה ממוצעת
31.12.2010	17,150	1	17,150
סה"כ	17,150		17,150

בניכוי אשראי ספציפי ומענק ממשלתי:

1.6.2011	700	0.58	408
			408

השקעה ממוצעת לצורך היוון אשראי שאינו ספציפי:

			16,742
--	--	--	--------

(3) שיעור היוון אשראי לא ספציפי בשנת 2011

יתרה ממוצעת של ההלוואות	28,000	$8,000 \cdot 12/12 + 40,000 \cdot 6/12 =$
עלויות אשראי בגין אשראי לא ספציפי:	2,400	$8,000 \cdot 10\% + 40,000 \cdot 6/12 \cdot 8\% =$
שיעור היוון:	8.57%	$2,400/28,000 =$

(4) תיוון עלויות אשראי בשנת 2011

בדיקת תקרת התיוון:	2,400	$2,400 < (16,742 + 28,592) \cdot 8.6\% = 3,886 \rightarrow$
--------------------	-------	---

(5) ייתוס עלויות אשראי

הפח הגדול:	1,514	$2,400 \cdot 28,592 / (28,592 + 16,742) =$
הנחשק:	886	$2,400 \cdot 16,742 / (28,592 + 16,742) =$
	2,400	

(6) רכוש קבוע בהקמה ליום 31 בדצמבר 2011

עלויות שהושקעו	הפח הגדול	הנחשק
עלויות אשראי	31,850	17,150
	1,514	886
	33,364	18,036

שנת 2012

(7) ממוצע השקעות, נטו בגין הקמת "הפח הגדול" בשנת 2012 (בהתחשב במועד סיום ההקמה)

תאריך	סכום שהושקע	תקופה	השקעה ממוצעת
יתרת פתיחה	33,364	0.5	16,682
סה"כ	33,364		
בניכוי אשראי ספציפי ומענק ממשלתי:			
יתרת פתיחה	1,300	0.5	650
יתרת פתיחה	5,000	0.5	2,500
1.2.2012	7,000	0.42	2,917
			6,067
השקעה ממוצעת לצורך היוון אשראי שאינו ספציפי:			
			10,615

(8) ממוצע השקעות, נטו בגין הקמת "הנחשק" בשנת 2012 (בהתחשב במועד סיום ההקמה)

תאריך	סכום שהושקע	תקופה	השקעה ממוצעת
יתרת פתיחה	18,036	0.5	9,018
סה"כ	18,036		9,018
בניכוי אשראי ספציפי ומענק ממשלתי:			
יתרת פתיחה	700	0.5	350
			350
השקעה ממוצעת לצורך היוון אשראי שאינו ספציפי:			
			8,668

(9) שיעור היוון אשראי לא ספציפי בשנת 2012

יתרה ממוצעת של ההלוואות	48,000	$8,000 \cdot 12/12 + 40,000 \cdot 12/12 =$
עלויות אשראי בגין אשראי לא ספציפי:	4,000	$8,000 \cdot 10\% + 40,000 \cdot 8\% =$
שיעור היוון:	8.3%	$4,000/48,000 =$

(10) היוון עלויות אשראי בשנת 2012

בדיקת תקרת ההיוון:	1,607	$4,000 > (10,615 + 8,668) \cdot 8.3\% = 1,607 \rightarrow$
--------------------	-------	--

(11) ייחוס עלויות אשראי

הפח הגדול:	885	$10,615 \cdot 8.3\% =$
הנחשק:	722	$8,668 \cdot 8.3\% =$
	1,607	

(12) עלויות אשראי ספציפי

הלוואה צמודת דולר:

ריבית	178	$2,000 \cdot 6\% \cdot 5/12 \cdot 3.55 =$
הפרשי שער בגין ריבית	5	$2,000 \cdot 6\% \cdot 5/12 \cdot (3.65 - 3.55) =$
הפרשי שער בגין קרן ההלוואה	300	$2,000 \cdot (3.65 - 3.5) =$
	483	
ריבית צפויה בגין הלוואה שקלית אלטרנטיבית	146	$7,000 \cdot 5\% \cdot 5/12 =$

מסקנה - הריבית הצפויה בגין הלוואה שקלית נמוכה מהוצאות המימון בפועל בגין ההלוואה הדולרית. לכן, שיעור ההיוון של האשראי הלא ספציפי ייקבע, בין היתר, על בסיס הריבית הצפויה בגין הלוואה שקלית. יחד עם זאת, אין מגבלה על סכום הריבית הדולרית, כפי שתורגמה, ולכן זהו הסכום שיהיון

אשראי ספציפי:	178
---------------	-----

(13) רכוש קבוע בהקמה ליום 30 ביוני 2012

הפח הגדול	הנחשק	עלויות שהושקעו	עלויות אשראי
31,850	17,150		
2,576	1,609		
34,426	18,759		

14) רכוש קבוע בהקמה ליום 31 בדצמבר 2012

הנחשק	הפח הגדול	עלות
18,759	34,426	פחת שנצבר
4,690	8,606	עלות מופחתת
<u>14,069</u>	<u>25,819</u>	

15) סכומים שנזקפו לרוו"ה

	0	בגין שנת 2011:
		בגין שנת 2012:
$4,000 - 1,607 =$	2,393	אשראי לא ספציפי
$2,000 \cdot 6\% \cdot 11/12 \cdot 3.8 + 2,000 \cdot (3.8 - 3.5) \cdot 178 =$	841	אשראי ספציפי
	<u>3,234</u>	

פתרון שאלה מספר 3:

סעיף א':

נדרש 1:

הטיפול החשבונאי במקרים בהם מתקיימים התנאים להכרה בהכנסה, אשר נקבעו בתקן חשבונאות בינלאומי 11 (להלן - IAS 11), מתבסס על אומדנים והערכות של החברה, לרבות באשר לקביעת שיעור ההשלמה, השפעתם של תמריצים וקנסות והערכת עלויות החוזה. לרוב, שינוי אומדן מטופל בתקופה שבה התרחש באופן שבו התוצאות המצטברות שהוכרו בגין החוזה משקפות את ההשפעה הנובעת כתוצאה משינוי האומדן. בהתאם, שינויים באומדנים ובהערכות המתייחסים לתקופות עבר מוכרים במסגרת תוצאות התקופה הנוכחית שבה חל שינוי האומדן.

נדרש 2:

כאשר לא מתקיימים התנאים להכרה בהכנסה שנקבעו ב-IAS 11, ההכרה בתוצאות חוזה ההקמה הינה לפי שיטת מרווח אפס. לרוב, הטיפול החשבונאי במקרים אלה אינו מתבסס על אומדנים והערכות של החברה, למעט אלה המתייחסים להפסד חזוי בגין חוזה ההקמה. בהתאם לכך, לשינוי אומדן (שאינו בקשר להפסד חזוי מחוזה ההקמה) לא תהיה השפעה במהלך תקופה זו. התקיימות תנאי ההכרה בהכנסה לראשונה בתקופה עוקבת מהווה למעשה שינוי אומדן אשר יטופל בתקופה האמורה באופן שבו התוצאות המצטברות שהוכרו בגין החוזה ישקפו הכרה בהכנסות ובהוצאות לפי שלב ההשלמה של החוזה.

סעיף ב':

נדרש 1:

בהתאם לטיפול החשבונאי בגין עסקת מכירה בתחולת תקן חשבונאות בינלאומי 18 (להלן - IAS 18), אחריות סטנדרטית אינה מהווה רכיב הניתן לזיהוי בנפרד, אלא מוכרת בו-זמנית עם ההכרה בהכנסה (לדוגמה, במועד מסירת המוצר) על בסיס העלויות הצפויות בגין מתן האחריות. בהתאם, מוכרת באותו מועד הפרשה לאחריות המוצגת במאזן, בדרך כלל, במסגרת ההתחייבויות השוטפות וכן עלות האחריות נכללת בדוח רווח והפסד במסגרת עלות המכירות.

נדרש 2:

בהתאם לטיפול החשבונאי בגין עסקת מכירה בתחולת IAS 11, אחריות סטנדרטית אינה מהווה רכיב הניתן לזיהוי בנפרד, אלא מוכרת בו-זמנית עם ההכרה בהכנסה על בסיס העלויות הצפויות בגין מתן האחריות. עלויות אלה נכללות במסגרת עלויות הפרויקט ומוכרות בדוח רווח והפסד לפי שלב ההשלמה של החוזה כנגד הפרשה לאחריות, המוצגת במאזן, בדרך כלל, במסגרת ההתחייבויות השוטפות.

סעיף ג':

נדרש 1:

חברה אי' תיישם את הוראות IAS 18 בקשר לפרויקט הוילות (להבדיל מהוראות IAS 11), היות שלרוכשים לא קיימת יכולת להשפיע על ההחלטות המבניות העיקריות לאחר שהמפרט אושר על ידי הרשות המקומית. בהתאם, החברה תיבחן את התקיימות תנאי ההכרה בהכנסה בגין כל אחת מהוילות באופן נפרד. בדרך כלל, כללי ההכרה בהכנסה בגין כל וילה לא יתקיימו לפני מועד השלמת ההקמה ומסירת הוילה לרוכש.

נדרש 2:

הרווח אשר יוכר בגין כל יחידת וילה שנמכרה מורכב מגובה התמורה שהתקבלה בגין מכירת הוילה, בניכוי העלויות שהושקעו בהקמת הוילה (לרבות ייחוס עלויות הקמה כלליות, לדוגמה על בסיס מ"ר), ובניכוי עלויות פיתוח הגינה הציבורית ומתקני הספורט, אשר מיוחסות גם הן לכל אחת מהוילות.

נדרש 3:

שיטת ההכרה בהכנסה תחת התקינה הישראלית הינה לפי תקן חשבונאות ישראלי מספר 2. בהתאם להוראות תקן זה, יחידת המדידה הינה פרויקט הקמת שכונת הוילות בכללותו, להבדיל מכל וילה על בסיס נפרד, היות שכל הוילות נמצאות באתר אחד, נבנות על פי אותה תכנית בנייה והיתר בנייה והצעתן למכירה נעשית בעת ובעונה אחת. מדיניות ההכרה בהכנסה לפי הוראות תקן חשבונאות מספר 2 מתחשבת בשיעור ההשלמה ובשיעור המכירה. התקן קובע שיטת הכרה בהכנסה לפיה מוכרות הכנסות לפי קצב ההתקדמות בפרויקט וקצב מכירתו. משמע, להבדיל מהוראות IAS 18, ההכנסה מוכרת במהלך תקופת הקמת הוילות ולא במועד סיום הפרויקט, בכפוף להתקיימותם של תנאי ההכרה בהכנסה כפי שנקבעו במסגרת תקן זה. עלויות הפרויקט יכללו את עלויות ההקמה של הוילות וכן את פיתוח הגינה הציבורית ומתקני הספורט. עלויות אלה יוכרו במקביל להכנסות על פני תקופת ההקמה על בסיס שיעור העלות החזוי ליתרת הפרויקט. להבדיל, בהתאם להוראות IAS 18, עלויות הפרויקט תוכרנה עם התקיימות הקריטריונים להכרה בהכנסה, כלומר, לא לפני השלמת ההקמה ומסירת הנכס.

סעיף ד':

נדרש 1:

לאור פרויקט ה- Improvements (פרויקט השיפורים השנתי של ה- IASB), יש לבחון סיווג חכירת קרקעות תחת הוראות תקן חשבונאות בינלאומי 17 (להלן - IAS 17) על בסיס אותם פרמטרים המשמשים לקביעת סיווג חכירה של נכסים אחרים. בהתאם, החלופות הקיימות לסיווג חכירת הקרקע הינן כמפורט להלן:

1. סיווג חכירת הקרקע כחכירה מימונית- סיווג כאמור עשוי להידרש במידה שהערך הנוכחי של תשלומי החכירה המינימליים מסתכם בסכום המהווה באופן מהותי את מלוא השווי ההוגן של הקרקע.

2. סיווג חכירת הקרקע כחכירה תפעולית- סיווג כאמור עשוי להידרש במידה שהערך הנוכחי של תשלומי החכירה המינימליים אינו מסתכם בסכום המהווה באופן מהותי את מלוא השווי ההוגן של הקרקע. כמו כן, סיבה נוספת לסיווג כאמור נובעת למעשה מכך שתקופת החכירה אינה למשך החלק העיקרי של אורך החיים הכלכליים של הנכס, היות שאורך החיים של הקרקע בלתי מוגבל.

כמו כן, יש לציין כי עסקות עם מינהל מקרקעי ישראל אינן כוללות, בדרך כלל, העברת בעלות בתום תקופת החכירה או אופציה בידי החוכר לרכישת הקרקע.

נדרש 2:

ההתחשבות בסבירות המימוש של אופציית ההארכה תשפיע על תקופת החכירה ונגזר מכך גם על תשלומי החכירה המינימליים. על החוכר להעריך במועד ההתקשרות בחכירה האם וודאי באופן סביר כי האופציה אכן תמומש. במידה שלא וודאי באופן סביר כי האופציה תמומש, תקופת החכירה הינה 49 שנים ותשלומי החכירה המינימליים כוללים את כל הסכומים שישולמו במהלך אותה תקופה. להבדיל, במידה שוודאי באופן סביר כי האופציה תמומש, תקופת החכירה הינה 98 שנים ותשלומי החכירה המינימליים כוללים את כל הסכומים שישולמו במהלך אותה תקופה.

במידה שהחכירה מסווגת כחכירה מימונית וכן במועד ההתקשרות בחכירה וודאי באופן סביר כי האופציה תמומש, סכום הנכס שיוכר עשוי להיקבע על בסיס הערך הנוכחי של תשלומי החכירה שישולמו על פני תקופה של 98 שנים. בנוסף, על החברה להכיר בהתחייבות מקבילה בגין תשלומים אלה. במקרים מסוימים בהם הסכם החכירה קובע תשלום דמי היוון בתחילת תקופת החכירה ובמועד הארכת תקופת החכירה, ההתחייבות בגין החכירה תשקף את הערך הנוכחי של דמי היוון שישולמו במועד מימוש אופציית ההארכה. כמו כן, לאופציית ההארכה השפעה גם על תקופת הפחתת הנכס. ככל שבמועד ההתקשרות בחכירה וודאי באופן סביר כי האופציה תמומש, הנכס יופחת גם על פני התקופה המכוסה במסגרת אופציית ההארכה.

במידה שהחכירה מסווגת כחכירה תפעולית, השפעת אופציית ההארכה הינה על תקופת הפחתה של יתרת "הוצאות מראש בגין חכירה תפעולית" (הקיימת לדוגמה במקרים בהם משולמים דמי היוון במועד תחילת החכירה). יתרה זאת מופחתת על פני תקופת החכירה, אשר עשויה לכלול את התקופה המכוסה במסגרת אופציית ההארכה, ככל שבמועד ההתקשרות בחכירה וודאי באופן סביר כי האופציה תמומש.

סעיף ה':

ציוד	הדרכה	
ש"ח	ש"ח	
120	30	תמורה חוזית
100	50	שווי הוגן
	קבלת 120 ש"ח	31.12.2008
	קבלת 30 ש"ח	10.1.2009

ככלל, ייחוס התמורה בעסקות מרובות רכיבים מבוסס על השווי ההוגן של הרכיבים ולא על הסכומים החזויים המפורטים במסגרת ההסכם.

נדרש 1: הלקוח יכול להשתמש בציוד התקשורת גם ללא קבלת שירותי ההדרכה:

מדובר בעסקה אחת בעלת שני מרכיבים של הכנסה, אשר כל אחד מהם יוכר בנפרד. בהתאם, במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2008 תוכר הכנסה רק בגין הציוד שנמסר, כיוון שבנוגע לשירותי ההדרכה טרם התקיימו התנאים להכרה בהכנסה.
דוח רווח והפסד - תוכרנה הכנסות בגובה של 100 ש"ח.
מאזן - הכנסה הנדחית בגובה של 20 ש"ח (מוצגת במסגרת התחייבויות שוטפות).

ההכנסה משירותי ההדרכה תוכר בשנת 2009.

נדרש 2: שירותי הדרכה הכרחיים על מנת שהלקוח יוכל להתחיל ולהשתמש בציוד התקשורת:

לאור מהות שירותי ההדרכה, הטיפול במרכיבי העסקה, לצורכי הכרה בהכנסה, כמקשה אחת.
דוח רווח והפסד - לא יוכרו מכירות בגין מכירת הציוד כיוון שתנאי ההכרה בהכנסה של העסקה בכללותה טרם התקיימו ליום 31 בדצמבר 2008.
מאזן - הכנסה הנדחית הינה בגובה 120 ש"ח (מוצגת במסגרת התחייבויות שוטפות).